

2017 - Anul tribuniștilor memorandiști (XXXIII):

Suplica - a te ruga cu stăruință și umilință!

Cineva le orânduiește pe toate și împotriva căreia opunerea ar fi zadarnică?

Mario Ruffini
(1896-1980)
istoric și
filolog
italian,
prof. univ.
la Torino

Fost-a vreodată stinsă viața națională românească în Banat?
Satele noastre printre cari s'au vârat acești oaspeți nepoftiți, slavi și germani, își dorm somnul lor letargic, istovite, neîncrezătoare, indiferente, abandonate unei fatalități, par'că cineva le orânduiește pe toate și împotriva căreia opunerea ar fi zadarnică

Sever Bocu
(1874-1951)
tribunist

Să cunoaștem istoria unui popor care nu numai că luptă atât de viteaz pentru menținerea propriei existențe și propriei civilizații, dar care, din punct de vedere spiritual este atât de apropiat de noi prin comuna moștenire de la Roma, care-i perpetuează în Orientul european numele, limba și prestigiul!
Mario Ruffini
(2 martie 1942)

Poporul nostru nu a pierdut niciodată ... instinctul ... conservării de câteori un cărturar a rățacit, masele l-au aruncat însele, din sânul lor, ca pe un exemplar nereușit, ce n'a ieșit bine ...

Constituția Transilvaniei nu se baza pe naționalitate, ci pe nobilimea ungurească
Dieta transilvană califica ... Supplexul ... ca fiind opera unor ațătători la neînțelegeri, afirma că românii erau străini în Transilvania ... că tulburările recente, ca aceea lui Horea, se putuseră afirma numai din ignorarea preoților "adesea autori ei înșiși de delictе"

1791-1892
Puțini români puteau dobândi grade de noblețe

Continuăm prezentarea conferinței tribunistului *Sever Bocu*, din lucrarea „*Drumuri și răscruci*” (1945): «Două ramuri sudslave rămân după o istorie medievală strălu cită, ca două focare de posibilități de renaștere: vedem principat sârb sub suzeranitatea otomană și Croația sub suzeranitatea Casei de Habsburg. La acestea se mai adaugă refugiații din Balcani ai războaielor turce, imi grați la noi în Banat, în Bacica și Srem, cari prin în suși caracterul lor de aventură și romantism, devin ele mentul politic cel mai vioi al ideilor imperialiste sud slave. Sârbii din comitatul Aradului, Timișului, Torontalului și Bacichei, au căpătat concesiune sub Leopold al II-lea pentru un congres național în Timișoara. Încă în acel congres ei au cerut un „Voivodat Sârbesc”. Și în 1860, când Ungurii au reanexat Banatul, au ratificat prin legi toate privilegiile Sârbilor. Nu li s’au dat atunci Sârbilor voivodat, dar s’a încuviințat o „Cancelarie Aulică Ilirică” la Viena. După încorporarea Banatului la Ungaria se șterge Cancelaria Ilirică din Viena, decretându-se egalitatea de drept pentru greci „*graeci ritos nan uniti regni incolae*”, unde eram înglobați și noi în actul de cesiune a provinciei către Ungaria.

În tot timpul acesta, viața națională românească e acoperită de întunec. Satele noastre printre cari s’au vârat acești oaspeți nepoftiți, slavi și germani, își dorm somnul lor letargic, istovite, neîncrezătoare, indiferente, abandonate unei fatalități, par’că cineva le orânduiește pe toate și împotriva căreia opunerea ar fi zadarnică. Fost-a vreodată stinsă viața națională românească în Banat? – Niciodată! Dar a dormitat secole dearândul cu o mistică și divină prudență, liniștită, ca elanul în dinamită, așteptând momentul exploziei la prima atingere favorabilă. În acest timp ea a trimis emisari la lumină, cum a fost Paul Iorgovici și alții; incontestabil însă că marea majoritate a

intelectualilor, cari s'au desprins dela suprafața ei, au fost înghițiți de curente la modă, cari aruncă la rebut elementele flotante, ușoare, din sânul fiecărui popor. Dar poporul nostru nu a pierdut niciodată cum s'a întâmplat cu Șvabii din Banat, sub era maghiară, instinctul, - ceea ce este important – conservării. Dimpotrivă, de câteori un cărturar a rătăcit, masele l-au aruncat însele, din sânul lor, ca pe un exemplar nereușit, ce n'a ieșit bine ... Precum am spus, revoluția din 1789, n'a lăsat la noi întipăriri mai adânci. Au fost însă două încercări de răscoale, tot pe teritor sârbesc dar curios, făcute de români, actorii sunt români, în scopuri sârbești însă, cum ne asigură instrucția cazurilor lor. Acestea cred că au fost mai mult reflexe ale revoluției lui Horia. Îndeosebi încercarea de răscoală din 1808 din Panciova este curioasă dacă nu suspectă. Doi locotenenți români, Scripete și Jumanca, ofițeri din Regimentul Ilirico-Valahic își propun să răscoale satele românești și sârbești, - precum spune denunțatorul lor, preotul sârb din Subotița, - în scopul de a proclama un mare imperiu sârbesc. Represiunea a fost crâncenă, ceea ce denotă încă nevroza sub care a stat autoritatea de stat pe urma revoluției lui Horia. Jumanca și încă unul Deac au murit pe urma torturilor din temniță, iar Scripete a fost spânzurat în Timișoara»

Și în cea a doua călătorie Iosif al II-lea a fost impresionat de numărul mare de petiții și nedreptăți la care erau supuși românii. *Gheorghe Barițiu* scria în lucrarea sa fundamentală: «Așadar împăratul cunoștea din (...) miriadele de suplici și plînsori ale românilor, înaintate la tron, din dese audiențe pe care monarhul le dădea și românilor, apoi din necurmatele raporturi câte-i mergeau de la generalii săi din Sibiu, toate blăstămățiile, tirania și atrocitățile la care erau supuși locuitorii români aici ca nicăiri în lume. (...) Mulți iobagi s-au plîns și au suplicat (trimis suplici) în contra lor pînă la împăratul; însă nu numai că nu le venea niciun fel de rezoluțiune, dar încă de atunci erau tratați și mai tirănește. Ce e drept, de la guvernul țării și de la respectivele administrațiuni de comitate (folytonos tabla), le-au fost venit oareșcari dispozițiuni favorabile, pe acelea însă nu le respectă nimeni și așa ele rămâneau fără nici un rezultat. (...)»

În istoria românilor „**Supplex Libellus Valachorum**” (1791) a reprezentat primul program politic al unei burghezii în formare, un program inspirat ideologic din ideile lui Inocențiu Micu Klein (1744), în urmă cu jumătate de secol. Nu a reprezentat un program revoluționar (în lipsa mijloacelor concrete de luptă – a se vedea revoluția franceză contemporană) - ci un program reformist, soluția tuturor revendicărilor fiind așteptată de la Viena; în viziunea conducătorilor românilor toate soluțiile la problemele românilor trebuiau să vină de sus, de la Curtea imperială austriacă, nu de jos prin voința revoluționară a țăranilor. Supplexul a fost privit atât la Viena cât și la Cluj (în Dietă) ca un memoriu, nobilimea respingându-l pe motivul că „recunoașterea drepturilor ar fi răsturnat ordinea constituțională a Transilvaniei”.

Este relevant și modul în care, la 21 iunie 1791, Dieta nobilimii transilvane a „soluționat” Supplexul. Reproducem episodul din lucrarea „Istoria românilor din Transilvania”, autor Mario Ruffini: «(...) memorialul a fost citit în mod solemn în dietă, reunită anume, într-o tăcere de-a dreptul funebră; într-un jurnal al său, un deputat din Deva scria că pe toate figurile colegilor săi se citea o mare costernare și că înainte de a se fi terminat lectura s-a dat semnalul unui incendiu, din cauza căruia toți deputații au dat fuga spre uși, dar au fost împiedicați de baronul Wesselényi care le-a ordonat să rămână pe locurile lor, pentru că și în aulă era un incendiu, chiar mult mai periculos

decât cel din afară care trebuia stins numaidecât. Dieta, față de argumentele istorice aduse de români, și-a reluat atitudinea pe care o avusese și în 1744 (...), și a declarat că mai întâi avea nevoie de un raport al unei persoane competente, însărcinându-l cu aceasta pe istoricul sas Karl Joseph Eder să studieze memoriul pentru a-l verifica și respinge. În așteptarea respingerii dieta califica raportul ca fiind opera unor ațăători la neînțelegeri, afirma că românii erau străini în Transilvania, pentru că emigraseră de mult din ea și că într-un fel puteau fi admiși să împărtășească situația socială a celorlalți cetățeni indigeni, numai pentru că dieta se supunea dorințelor Curții, că episcopul ortodox putea fi recunoscut legal ca fiind șeful confesiunii sale și că ea putea să se exercite liber „*ad istar reliquorum incolarum*”, că se puteau înființa și două seminarii pentru cele două religii, cea catolică-unită și cea ortodoxă, dar că era cu totul imposibil ca să fie recunoscuți drept a patra națiune și religia ortodoxă ca religie egală cu celelalte. Admiterea poporului român la egalitatea cu celelalte națiuni a fost apoi negată pentru că, se afirma, constituția Transilvaniei nu se baza pe naționalitate, ci pe nobilimea ungurească, întrucât un nobil de origine germană, sau slavă sau română aparținea nobilimii ungare; „nobilul de origine română se bucură de aceeași libertate și de aceeași privilegii cu nobilii unguri și secu; oamenii liberi au aceeași libertate și suportă același impozit aparținând oricărei națiuni, și la fel șerbii sunt supuși aceleiași obligații”; nu se spunea, însă, că românii aparțineau în marea lor majoritate acestei a treia categorii și că foarte puțini erau, printre români, cei care puteau dobândi grade de noblețe ... În ceea ce privea educarea poporului, se cădea de acord că, înființându-se școli, națiunea română, încă necioplită și incultă, ar fi devenit mult mai utilă patriei căpătând noțiunile salvatoare care formează cetățeanul și creștinul; se opina că tulburările recente, ca aceea lui Horia, se putuseră afirma numai din ignorarea preoților „adesea autori ei înșiși de delict”, și de aceea părea că este necesar să li se îmbunătățească educația.»

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2017-anul-tribunistilor-memorandisti-xxxiii-suplica-a-te-ruga-cu-staruinta-si-umilinta-cineva-le-oranduieste-pe-toate-si-impotriva-careia-opunerea-ar-fi-zadarnica-128275.html>

Arhiva Anunturi online Tribuna sporturilor Publicitate Redactia Tipotrib E-mail Telefon Facebook

REDUCERI
la florile de toamnă
CAMELIA'S
SIBIU

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Eveniment Actualitate Stirile de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2017-Anul tribuniștilor memorandiști (XXXIII): Suplica - a te ruga cu stăruință și umilință! Cineva le orânduiește pe toate și împotriva căreia opunerea ar fi zadarnică?

15.08.2017 23:09 588 vizualizari 1 comentariu